

عنوان مقاله:

زهدگرایی و زهدستیزی در دیوان عطار نیشابوری

محل انتشار:

ششمین همایش ملی متن پژوهی ادبی نگاهی تازه به ادبیات داستانی معاصر (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسندگان:

ایران ناصری - دکتری زبان و ادبیات فارسی، عضو هیئت علمی، دانشکده علوم انسانی، پردیس کوثر، دانشگاه فرهنگیان، استان کهگیلویه و بویراحمد، ایران

اشکان پورلشکری - دبیر آموزش و پرورش شهرستان بویراحمد، استان کهگیلویه و بویراحمد، ایران

خلاصه مقاله:

زهد یکی از مفاهیم مهم در ادبیات عرفانی فارسی که تقریباً از قرن ششم هجری قمری به صورت برجسته وارد شعر فارسی میشود. چهره‌های که از این مفهوم و مفاهیم مرتبط با آن در شعر فارسی و به خصوص شعر عرفانی فارسی مطرح میشود، چهره‌ی دوگانه‌ای است. به این معنا که گاه شاعران به ستایش زهد و گاهی به نکوهش آن پرداخته‌اند. مقاله‌ی حاضر به بررسی وجوه دوگانه‌ی این مفهوم مهم در دیوان عطار نیشابوری پرداخته است. بررسی کلیات دیوان او در سه بخش غزلیات، قصاید و ترجیعات نشان داد که عطار در بیشتر قصاید و برخی از غزلیاتش به ستایش زهد و مفاهیم مرتبط با آن، مان‌ند نکوهش دن یا و وابستگی آن، یادمرگ و فنای آدمی، م بارزه با هوای نفس و رذیلت‌های اخلاقی و ... پرداخته است. وی همچنین در 70 غزل از دیوان اشعارش نیز به مفاهیمی متضاد با زهد و دین، مان‌ند نکوهش زهد و تعریض زاهدان، بیاعتنایی علنی به دین، رد مظاهر شریعت و طریقت و ... پرداخته است. البته لازم به توضیح است که وی نه با زهد و زاهد واقعی، بلکه با زاهدان و مسلمانان ریایی به مبارزه برخاسته است.

کلمات کلیدی:

زهدگرایی، زهدستیزی، ادبیات عرفانی، دیوان عطار نیشابوری.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/828787>

